Rahkapiirakka (finsk påskekake)



Ingredienser

Gjærdeig:
5 dl melk
50 g gjær
2 dl sukker
2 ts kardemomme
200 g mykt smør
12 dl hvetemel

Fyll:
500 g kesam ("maitorahka" - så vet du det)
2 egg
2 dl matfløte
1,5 dl sukker
1 ss vaniljesukker
3 ss sitronsaft
1 dl rosiner

Pensling:
1 egg

Fremgangsmåte

Løs opp gjæren i lunken melk (37°C). Rør i sukker og kardemomme. Bland i halvparten av hvetemelet og mykt smør. Elt til slutt inn resten av hvetemelet til en jevn deig. La deigen stå og heve lunt til dobbel størrelse, ca 40 min.

Kjevle ut deigen på lett melet bakebord til en stor leiv som er litt større enn en stor langpanne (ca 30x40 cm). Ha bakepapir i langpannen og legg deigen nedi. Skjær kantene jevne og spar restene av deig til å lage gitter på toppen.

Rør sammen alle ingrediensene til fyllet til en glatt masse. Hell dette over deigen i langpannen. Pass på at rosinene blir noenlunde jevnt fordelt. Kjevle ut deigrestene til tynne stenger som legges i gittermønster oppå kaken. La kaken stå og etterheve i 30 min.

Pensle over deigstrimlene oppå kaken med lett sammenpisket egg. Stek kaken midt i ovnen ved 200°C i ca 20-25 min. Avkjøl kaken helt i formen før den deles i firkanter.

Tips

Det går fint å sløyfe gittermønsteret på toppen av kaken. Da trenger du heller ikke egget til pensling.

Kakestykkene er fine å fryse!

- -

FRA "KALEVALA" - en annen finsk nasjonalskatt:

"For lenge, lenge siden, før jorden ble skapt, fantes bare luften og havet. På den tiden hadde luften en datter. Hun het Ilmatar. Hun var god og vakker, men bestandig alene, og det var hun ordentlig lei seg for. I luften var det så tomt og øde, og hun lengtet etter å få et barn. Derfor senket hun seg sakte ned mot havet der de friske, skummende bølgene lokket henne. Lenger og lenger ned sank hun, hun kunne høre alt bruset fra bølgene. Og så var hun selv midt iblant dem. Et veldig vindstøt drev henne rundt på havet.

Uten varsel kom et vindkast, veltet veldig inn fra øst, og fikk sjøen til å bruse, reiste steile bølger voldsomt. Vinden fanget kvinnekroppen, kastet henne opp på kammen, virvlet henne rundt blant bårer, havets ville, hvite bakker, blåste så hun ble med barn, selve havet var dets far.

Ilmatar svømte østover og vestover, mot nord og sør. Men barnet som hun hadde lengtet etter, fikk hun ikke, og så frøs hun i de kalde bølgene. Hun angret nesten på at hun hadde forlatt luften. Hun gråt stille av fortvilelse og ba en bønn om å få

barnet hun ønsket seg. Hun ba til den høyeste av alle guder, verdensrommets gud. Han ble kalt Ukko, og det var han som holdt himmelhvelvingen oppe. Slik ba Ilmatar:

"Ukko, guden over alle, du som holder himlens hvelving, kom og hjelp meg ut av nøden, skynd deg, for jeg roper på deg, frels meg ut av denne fare, frels en kvinne ut av smerten, skynd deg hit så fort du makter, nettopp nå behøver jeg deg."

En liten stund etter så Ilmatar en ensom fugl som kom flyvende. Det var en kvinand som fløy der og flakset hit og dit og lette etter land, om det så bare var en tue der hun kunne bygge rede. Men landet var ikke blitt til ennå, og på vannet gikk det ikke an å bygge noe rede. Ilmatar så hvor urolig kvinanda var, og ville hjelpe den. Hun løftet det ene kneet opp over bølgene. Kvinanda oppdaget det, og trodde det var en gresstue. Hun dalte ned og begynte å bygge redet sitt på kneet til Ilmatar. Der la hun sju egg. Seks av dem var av gull og ett var av jern. Nå begynte fuglen og ruge på eggene. Hun ruget en dag og så en dag til. Men den tredje dagen syntes Ilmatar at fuglekroppen var blitt altfor varm. Varmen sved på kneet, og uten at hun ville det, kvakk hun til, så eggene ble ristet om hverandre og rullet ut i vannet, og der gikk de i stykker.

Intet egg forsvant i dypet, bitene gikk ikke under, skallene ble ikke borte, tvert om ble de fylt av skjønnhet. Ett egg delte seg på midten, nedre halvdel ble til jorden, den øvre løftet seg mot høyden, ble til himlens høye hvelving, sol ble plommens øvre halvdel, skinte herlig over jorden, hvitens øvre del ble måne, hvit og fjern på nattehimlen. Alt med farge ble til stjerner, strålte så i universet, alt det mørke ble til skyer, truende i horisonten.

Men fremdeles fløt Ilmatar rundt på havet. Hun så at solen lyste om dagen og månen om natten. Nå begynte hun selv å skape jorden og gi den form. Hun strakte ut hendene og formet odder og sund, holmer og svaberg, sand og steiner. Og da hun hadde svømt omkring i ni år og gitt jorden form, da kom barnet som hun hadde ventet på så lenge. Det var en gutt, og han het Väinämöinen. Han måtte også flyte omkring på havet.

Fem år svømte han i havet, og de fem ble snart til seks, siden både sju og åtte, til han skyltes opp på stranden, til han nådde en navnløs odde ved et øde, treløst land. Kneet støtte imot stranden, kroppen løftet seg på armen, oppreist kikket han på månen, gledet seg ved solens stråler, stjernebildene i mørket, Väinämöinens andre

kloder.
Så var altså Väinämöinen kommet til verden. Han var full av kunnskap og visdom. Han var en stor sanger og en stor dikter. Ilmatar, luftens datter, var hans mor. Havet var hans far."

(Skapelsesberetning fra det berømte, finske nasjonaleposet "Kalevala", som er en samling finske folkekvad samlet sammen av Elias Lönnrot i 1849.)

© 2004 - 2026: Det søte liv. Med alle rettigheter.

Source URL: https://dev.detsoteliv.no/rahkapiirakka-finsk-paskekake